

σει, δούρανδος θαμπός, γαλακτιασμένος κι' αύτός. "Όλα έχόρευαν ένα τρομαχτικό χορό γύρω στήν «Αθηνᾶ» πού έχόρευε κι' αύτή άπελπισμένα μέσα σ' αύτή τη μανιά των στοιχειών με τραγουδιστή τὸν άγριο Βορρηά, που έσφυριζε στ' ἄρμπουρα και στούς μακαράδες και είχε σ' αύτὸν τὸ χορό φωταψια τρομακτική, τις ἀστραπές, ποὺ αὐλάκωναν ἀδιάκοπα τὸν συστισμένο ὄριζοντα.

Ο γέρυ-θαλασσινός, ο ταξιδεμένος ἀναρίθμητες φορὲς, σ' αύτὴ τὴ θάλασσα, ποὺ καίει καρδιές, ἀρχισε νὰ καταλαβαίνῃ πῶς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ φθάσῃ ὡς τὸ τέλος.

"Ερριέτε τὰ γυαλιά κατὰ μέρος κ' ἔδωσε διαταγές γιὰ τὶς θάρκες. Τὸ καράβι ἔκανε νερά, ἔγερνε ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρά, δὲν ἄκουγε τιμόνι, ἔτριζε σὰν ἀπελπισμένο.

Μέσα στὶς ἀστραπές ή στερὴ έφαινονταν κοντά. Κι' δ, τι ἐπερίμενε γιὰ παρηγοριά, γιὰ σωτηρία, ο καπετάνιος ἥταν τώρα ο χάρος δλοζώντανος ἔτοιμος νὰ ξεκληρίσῃ και καράβι και ἀνθρώπους.

— Παιδιά στὶς θάρκες και ζωστῆτε τὶς κουλοῦρες! φώναξε.

Η θάρκες ἔτοιμάσθηκαν, τὶς ἔρριξαν στὴν ἀφρισμένη θάλασσα, κ' ἐμπῆκαν ὅλοι μέσα γιὰ νὰ τραβήξουν στὴ στερὴ. Μέσα στὴ ζάλη τους δύμως και μέσα στὸ σκοτάδι ποὺ τους ἔτριγύριζε δὲν ἐπρόσεξαν νὰ μετρηθοῦν. Δὲν εἶδαν δτὶ λείπειναν.

* * *

Μόλις ἀνοίχτηκαν λίγο, ἀπὸ τὸ καράβι, ποὺ τὸ ἀφηκαν ἀκυρέρητο στὴν τύχη του, ἀκούστηκε σὰν κραυγὴ πόνου ἀπὸ τὸ ὄμορφο σκάφος τὸ τρίξιμο ποὺ ἔκαμε, πέφτοντας ἀπάνω στοὺς θράχους. Τὰ ρεύματα τὸ ξέσυραν μὲ ἀκράτη δρμή, ἔπεσε ἀπάνω στοὺς θράχους και σὲ λίγο, ξύλα σπασμένα και σκορπισμένα στὸ μανικισμένο πέλαγος, ἐπαράδερναν ἐδῶ κ' ἔκει, γιὰ νὰ λένε στοὺς ἄλλους ποὺ ἔταξιδευαν δτὶ ἔχαθηκε ἔνα καράβι.

Μὰ κ' η θάρκες δὲν μποροῦσαν νὰ κρατηθοῦν. Τὰ ρεύματα τὶς ἔσπρωξαν κι' αὐτὲς στὴν ἀξενή στερὴ, ποὺ δὲν εἶχε τόπο νὰ πατήσῃ κανεὶς και νὰ σωθῇ. Θρύψαλα κ' η θάρκες μὲ τὸ πρῶτο χτύπημά τους, σκορπισμένοι κ' οἱ ναυαγοί, παλεύοντας πειὰ νὰ σωθοῦν μὲ τὸ κολῦμπι. Μάταια δύμως. Ἐπῆγαν ὅλοι χαμένοι.

Ἐπέρασε καιρὸς και δὲν ἔμαθαν τίποτα στὸ νησὶ γιὰ τὸ καράβι. Οἱ ἄλλοι γύρισαν ὅλοι, μὰ δη «Αθηνᾶ» μὲ τοὺς Ρωμάνους, ποὺ ἥταν πάντα πρώτη και στὸ φευγιό και στὸ γύρισμα, δὲν ἔφανη πουθενά. Κανεὶς δὲν εἶπε τίποτα στοὺς ἔδικούς τους, ποὺ τοὺς ἐπερίμεναν. Μὰ ὅλοι ἔκατάλαβαν τὴν τύχη ποὺ τοὺς θρήκε κι' ὅλοι ἔμαυροφόρησαν.

Κ' η μάνα τοῦ Σκεπάρνη, ἐπαρηγόρητη κι' χύτη ποὺ ἔχασε τὸν γυιό της, χωρὶς νάνε θαλασσινός, ἐκλείστηκε στὸ σπίτι της μὲ κλάματα, και μοιριούγια.

* * *

Μέσα στὸ μεγάλο κακὸ τῆς καταστροφῆς, τὶς στιγμὲς ποὺ ἔπροσπαθοῦσε καθένας νὰ σωθῇ, δη Σκεπάρνης δὲν ἐπρόλαβε κι' αύτὸς νὰ πηδήξῃ στὴ θάρκα κ' ἔμενε μόνος του μέσα στὸ καράβι, ποὺ ἔπεσε στὴ στερὴ. Τὸ κῦμα ποὺ παρέσυρε τὸ καράβι ἐτραβήχτηκε πίσω γιὰ νὰ γυρίσῃ πάλι πιὸ δρμητικὸ και μαζύ του ἐτράβηξε και τὸν Σκεπάρνη, ποὺ μέσα στὴν ἀπελπισία του, γδαρμένος ἀπὸ τὰ χτυπήματά του στοὺς θράχους, ἀγκάλιασε ἔνα χοντρὸ ξύλο ποὺ ἔτυχε μπροστά του, και θρέθηκε μαζύ μ' αὐτὸ πάλι στὴ μέση τοῦ πελάγους, ξεμακρυσμένος ἀπὸ τὴ στερὴ. Η γύρω θάλασσα ἥταν γεμάτη συντρίμματα τοῦ καρυβιοῦ μέσα σ' αὐτὰ ἥταν κι' δη Σκεπάρνης ἀγκαλιασμένος στὸ ξύλο, πότε χαμένος στοὺς τρίσθαθους λάκκους τῶν κυμάτων, πότε στὸν ἀφρό. Ἐκρατοῦσε δύμως. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, οὕτε η θάρκες δὲν ἔφανηκαν πουθενά.

Οταν ἐημέρωσε, ἄρχισε νὰ μετριάζῃ και η φουρτούνα και δη ναυαγὸς σφιγμένος ἀπάνω στὸ ξύλο, μισοπνιγμένος, φυσκωμένος ἀπὸ τὴ θάλασσα, ποὺ εἶχε πιεῖ, περίμενε τὸ τέλος του. Δὲν εἶχε πειὰ καμμιὰ ἐλπίδα, δὲν ἤξερε νὰ κολυμπήσῃ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ πάῃ στὴ στερὴ ποὺ ἥταν κοντά του κ' ἔτσι ἔμεινε πειὰ στὴν τύχη.

Τὰ κύματα, ήμερωτερα τώρα, τὸν εἶχαν ξεμακρύνει ἀπὸ τὸν τόπο τῆς καταστροφῆς και ἀφοῦ τὸν ξέσυραν ἐδῶ κ' ἔκει, τὸν ἔρριξαν σ' ἔνα αὐλάκι μὲ χυλίκια, ήσυχο μὰ και ἔρημο.

Εκεὶ ἔμεινε ἀναίσθητος δη μαραγκός τῆς «Αθηνᾶς», περιμέτο τέλος του ἥταν ἀπελπισμένος και μέσα στὴν ἀπελπισία του ἔσφιγγε ἔνα εἰκονισματάκι τοῦ Αγίου Νικολάου, ποὺ τοῦ εἶχε κρεμάσει στὸν κόρφο του η μάνα του ἀμα ἔφευγε. Ζαλισμένος, ἀναίσθητος, ἀνίκανος νὰ κινηθῇ δὲν καταλάβαινε πειὰ τίποτε ἀπ', δ, τι συνέθαινε γύρω του. Κάποτε συνήλθε κ' ἔκαταλαβε πῶς ἥταν σὲ μιὰ καλύβα κ' ἔβλεπε γύρω του ἀνθρώπους ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν φέρουν στὴ ζωή.

Ο Σκεπάρνης ἔσωθηκε.

Οι βοσκοὶ ποὺ τὸν ἔσωσαν εἶχαν τὸ χειμαδιό τους ἔκει κον-

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Τὸ υπουργεῖον τῆς Αλιείας και τῆς Γεωργίας τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν ἔχει στὴν υπηρεσίαν του ἔναν υπάλληλο, τοῦ δηποίου η ἀποκλειστικὴ δουλειά εἶνε νὰ δοκιμάζῃ μὲ τὴν γλώσσα του τὴν ἀλμυρότητα τῆς θάλασσας! Τοῦ πηγαίνουν στὸ γραφεῖο του δείγματα... θαλάσσης, τὰ δοκιμάζει και ἀποφαίνεται ἀδιστακτα και μὲ ἀκρίβεια σὲ ποιὰ νερά ἐνδιαιτῶνται περισσοτερα ψάρια.

* * *

Ἐνας Τσεχοσλοβάκος καθηγητὴς τῆς Μικροβιολογίας ισχυρίζεται δτὶ τὰ μικρόβια ποὺ υπάρχουν στὰ νομίσματα, τὰ χρυσᾶ, τ' ἀσημένια, τὰ νικέλινα και τὰ χάλκινα, εἶνε ἀκίνδυνα, ἀντιθέτως πρὸς τὰ μικρόβια ποὺ υπάρχουν στὰ χαρτονυμίσματα και τὰ δηποῖα εἶνε περισσότερα. Τὰ μικρόβια ζούν στὰ νομίσματα ἀπὸ μιὰ ὡς δχτὼ μέρες και στὰ χαρτονυμίσματα ἀπὸ 75 ὡς 100. Κατόπιν πεθαίνουν και παίρνουν τὴν θέση τους νέα.

* * *

Στὸ δικαστήριο τῆς ἀμερικανικῆς πολιτείας Κίρκλαντ Λέϊκ, ἔνας δικηγόρος δοκίμασε μιὰ μικρὴ, δσο και πρωτάκουστη ἀπογοήτευσι: Τὴν ώρα ποὺ ἀγόρευε υπερασπιζόμενος τὸν πελάτη του, — ἔναν λωποδύτη — ὁ πρόεδρος ἔκαμε νόημα στὸν κλητῆρα νὰ φέρῃ μπρὸς στὸ δικαστήριο δλα τὰ κλοπιμαῖα. 'Αναμεσα σ' αὐτὰ, δη δικηγόρος διέκρινε και τό... ρολόι του! 'Ωστόσο οι εύσυνεδητοὶ δικηγόροι συνέχισε τὴν ἀγόρευσι του μὲ τὸ ίδιο μπρίο. Πάρ' δλα αὐτὰ, ἔχασε στὸ τέλος τὴν δίκη, πῆρε ομώς πειὰ τὸ ρολόι του.

* * *

Οι ναυτικοὶ λέγουν δτὶ δη πιὸ ἐρημικὸς φάρος θρίσκεται σὲ μιὰ θραχώδη ἀραβικὴ ἀκτὴ τῆς Ερυθρᾶς θάλασσας. Ο φάρος αὐτὸς εἶνε γνωστὸς μὲ τὸ ἀλλόκοτο δσο και συμβολικὸ δηνομα «Τὰ δάκρυα τῆς Χήρας». Κι' αὐτὸ γιατὶ ἔχτιστηκε ἀπὸ τὴν χήρα ενὸς Βρεττανοῦ πλοιαρίου, τοῦ δηποῖα τὸ πλοῖο θυθίστηκε στὴν ἀκτὴ Τζεμπίλ Τάρ μαζύ μὲ δλα τὸ πλήρωμα.

— Επὶ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα, κανεὶς δὲν πήγαινε ν' ἀναλάβῃ υπηρεσία ὡς φαροφύλαξ στὸν φάρο αὐτὸν. "Ετοι η ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἀνέθεσε τὴν φύλαξι του και τὴν λειτουργία του σὲ καταδίκους, στοὺς δηποῖους χάριζε τὴν μισή ποινή τους.

* * *

Τὸ πιὸ κουτό ἀπὸ τὰ κατοικίδια ζῶα εἶνε ἡ κότα. Μπορεῖ, π. χ., νὰ καθήσῃ ἐπὶ τρεῖς θδομάδες πάνω σὲ κάρβουνα, νομίζοντας δτὶ ἐκκολάπτει τ' αὐγά της.

— Ο φυσιοδίφης Ολιβερ Πάεκ ἀναφέρει δτὶ η κότες καθονται ἀφελέστατα ἀπάνω σὲ ντομάτες, καρότα κι' δ, τι ἄλλο ἀντικείμενο, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ σχῆμα τους, νομίζοντας δτὶ πρόκειται περὶ αὐγῶν.

— Και ἔνα ἄλλο παράδειγμα ποὺ ἀποδεικνύει ἀκόμα περισσότερο τὴν κουταμάρα τῶν κοτῶν:

— "Αν τοποθετήσετε ἔνα μεγάλο κομματι γυαλὶ ἀπὸ ἔνα μονοπάτι ποὺ περνοῦν κότες γιὰ νὰ φέρουν τὴν τροφή τους, θὰ τὶς δῆτε νὰ κάμουν κύκλο και νὰ τὸ ἀποφεύγουν. Κατόπιν, δταν τὸ θγάλετε, η κότες ἀπὸ συνήθεια θὰ ἔξακολουθοῦν νὰ κάνουν αὐτὸν τὸν κύκλο ἀσκοπια.

τὰ στὸ αὐλάκι, ποὺ τὸν ἔρριξε τὸ κῦμα. Τὸν ἔθερμαν, τὸν ἔντυσαν και τὸν ἔκρατησαν κοντά τους, δσο ποὺ θρήκαν εύκαιρια και τὸν ἔστειλαν στὴν Πόλι. "Εκεὶ ἔμεινε χρόνια, χωρὶς νὰ γράψῃ ποτὲ στὸ σπίτι του.

* * *

Γέρος πειὰ τυφλός ἀνίκανος νὰ δουλέψῃ πουθενά, θρέθηκε τέλος στὸ νησὶ του, ποὺ τὸν ἔστειλαν οἱ πατριώτες του νὰ πεθάνη ἔκει. Είχαν περάσει χρόνια, κανεὶς δὲν τὸν ἔγνωριζε μὰ σὲ κανένα δὲν ἔλεγε τιποτε.

Μιὰ φυρά μοναχά, ποὺ ἥταν πειὰ στὸ κρεβάτι, γιὰ νὰ μὴ σηκωθῇ, εἶπε στὴ γυναίκα, ποὺ τὸν ἔκύτταζε:

— "Επινίγηκαν δλοὶ οἱ θαλασσινοὶ!" "Εμεινα μόνος ἔγω δη Σκεπάρνης. Μοῦ ἔγραφε κι' ἄλλα η Μοῖρα νὰ δοκιμάσω.

Κ' ἔδωκε σ' αὐτὴν τὴν γυναίκα τὸ εἰκονισματάκι τοῦ Αγίου Νικολάου, ποὺ τὸ εἶχε στὸν κόρφο του, δῶρο τῆς μάνας του και τῆς εἶπε:

— Αύτὸ μοδμεινε, Πάρ' το νὰ θυμᾶσαι τὸν Κωσταντῆ τὸν Σκεπάρνη.